

دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی
به منظور الغای مجازات مرگ
مصوبه ۱۵ دسامبر ۱۹۸۹ / قطعنامه ۱۲۸/۴۴ مجمع عمومی
ترجمه: ن. نورزاده

کشورهای عضو این پروتکل
با اعتماد به اینکه الغای مجازات مرگ به ازدیاد منزلت و ارزش انسان کمک میکند و استمرار توسعه
حقوق بشر است، با یادآوری به ماده ۲ اعلامیه جهانی حقوق بشر، مصوبه ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ و
ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی مصوبه ۱۶ دسامبر ۱۹۶۶ با توجه به ماده ۶
میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی راجع به مطلوبیت و اعتقاد راسخ نسبت به الغاء
مجازات مرگ، با اعتقاد به اینکه هر اقدامی در لغو مجازات مرگ بمثابه استمرار در بهره مند شدن از
حق زندگی است، با آرزو به پذیرش یک تعهد بین المللی جهت منسوخ کردن مجازات مرگ، بدین
وسیله (کشورهای عضو این پروتکل) موارد ذیل را پذیرفته اند:

ماده یکم

۱- هیچ فردی در قلمرو قضاوت کشورهای عضو این پروتکل اعدام نخواهد شد.
۲- هر کشور عضو، تمام اقدامات لازم را در جهت منسوخ کردن مجازات مرگ در قلمرو قضائی خود،
بعمل خواهد آورد.

ماده دوم

۱- هیچ حق شرطی برای این پروتکل قابل پذیرش نمی باشد، مگر آنکه حق شرط در زمان تصویب یا
ملحق شدن و در جهت درخواست مجازات اعدام در زمان جنگ صورت گرفته باشد. (این درخواست)
مطابق یک معاهده میباشد و برای جرائم بسیار مهمی که طبیعت جنگ در خلال مدت جنگ اقتضا
میکند.
۲- کشور عضو حق شرط گذارنده در زمان تصویب یا ملحق شدن (می پذیرد که) قوانین مربوط و
قابل اجرای مجلس قانونگذاری ملی خود را در زمان جنگ به دبیر کل سازمان ملل ابلاغ کند.
۳- کشور عضو حق شرط گذارنده، دبیر کل سازمان ملل را (از تاریخ) شروع یا خاتمه کشوری که
(قوانین این حق شرط) در قلمرو آن قابل اجرا است، مطلع خواهد کرد.

ماده سوم

کشورهای عضو این پروتکل گزارشاتی که آنها در کمیته حقوق بشر در ارتباط با ماده ۴۰ میثاق ارائه
کرده اند و اقداماتی را که در جهت به اجرا درآمدن پروتکل حاضر به تصویب رسانده اند را متضمن
خواهند بود.

ماده چهارم

قوانین این پروتکل برای کشورهای عضو میثاق که بنا بر ماده ۴۱ صلاحیت کمیته حقوق بشر را
نسبت به دریافت و رسیدگی کردن شکایات کشور عضو که مدعی است دیگر کشور عضو،
تعهدات خود را انجام نمی دهد، تمدید خواهد شد (به قوت خود باقی می باشد) مگر آنکه کشور
عضو مربوط در زمان تصویب یا الحاق بیانیه ای در جهت مخالفت، امضاء کرده باشد.

ماده پنجم

قوانین این پروتکل برای کشورهای عضو اولین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق سیاسی و
مدنی مصوبه ۱۶ دسامبر ۱۹۶۶، که صلاحیت کمیته حقوق بشر را نسبت به دریافت و رسیدگی
کردن شکایات افراد تابع در قلمرو قضائی خود (پذیرفته اند) تمدید خواهد شد. (به قوت خود باقی
می باشد) مگر آنکه کشور عضو مربوطه در زمان تصویب یا الحاق بیانیه ای را در جهت مخالفت، به
امضاء رسانده باشد.

ماده ششم

۱- قوانین این پروتکل بمثابه قوانین ضمیمه ای میثاق (حقوق سیاسی، مدنی) اعمال خواهد شد.
۲- بدون تبعیض یا امکان حق شرطی بنا بر ماده ۲ این پروتکل، حق تضمین در ماده یکم بند یکم
پروتکل حاضر، تابع هیچ (وضعیت) اضطراری بر طبق ماده ۴ میثاق نخواهد بود.

ماده هفتم

۱- این پروتکل برای امضاء هر کشوری که میثاق (حقوق سیاسی، مدنی) را امضاء کرده است،
مفتوح می باشد.
۲- این پروتکل تابع به تصویب هر کشوری است که میثاق (حقوق سیاسی، مدنی) را تصویب کرده

و یا به آن پیوسته است. اسناد تصویب نزد دبیر کل سازمان ملل سپرده خواهد شد.
۳- این پروتکل برای پیوستن هر کشوری که میثاق (حقوق سیاسی، مدنی) را تصویب کرده است و یا به آن پیوسته است، مفتوح خواهد بود.
۴- الحاق، بوسیله سپرده سند الحاقیه نزد دبیر کل سازمان ملل متحد به اجرا درخواهد آمد.
۵- دبیر کل سازمان ملل، سپرده های هر سند تصویبی یا الحاقیه ای را به اطلاع تمام کشورهای که این پروتکل را امضاء کرده اند و یا به آن پیوسته اند، خواهد رساند.

ماده هشتم

۱- این پروتکل پس از ۳ ماه از تاریخ سپرده شدن دهمین سند تصویب یا الحاقیه نزد دبیر کل سازمان ملل متحد، قدرت اجرایی پیدا خواهد کرد.
۲- برای کشوری که این پروتکل را بعد از سپرده شدن دهمین سند تصویب یا الحاقیه، آنرا تصویب کند و یا به آن ملحق شود، پس از ۳ ماه از تاریخ سپردن سند تصویب یا الحاقیه خود، قدرت اجرایی پیدا خواهد کرد.

ماده نهم

قوانین پروتکل حاضر به تمام کشورهای فدرال بدون محدودیت و استثناء جاری می باشد.

ماده دهم

دبیر کل سازمان ملل مراتب ویژه زیر را به تمام کشورهای بنا بر ماده ۴۸ بند ۱ میثاق، اطلاع خواهد داد.
الف: حق شرطها، شکایات و تذکرات طبق ماده ۲ این پروتکل
ب: بیانیه های صادر شده طبق ماده ۴ یا ۵ این پروتکل
ج: امضاء ها، مصوبه ها و الحاقیه ها طبق ماده ۷ این پروتکل
د: تاریخ قدرت اجرایی پیدا کردن این پروتکل طبق متعلقات ماده ۸

ماده یازدهم

۱- متن عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی این پروتکل از اعتبار مساوی برخوردار است و در بایگانی سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد.
۲- دبیر کل سازمان ملل، رونوشت های تأیید شده این پروتکل را به تمام کشورهای عضو، طبق ماده ۴۸ میثاق، ارسال خواهد داشت.